

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		SZEGEDI JÁRÁSBÍRÓSÁG 22.	
Szege di Járásbíróság útján Ügyszám: IV/ 0 0 4 8 9 - 0 / 2023		Érk.: 2023.02.22	
Alkotmánybíróság részére Erkezett: 2023. MÁRC 03.		Példány: _____ íveit: _____	
Erkezés módja			
TISZTELT ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG!			
Példány: 1	Melléklet: 4	Kezelőiroda: [handwritten]	Az ügyiratsz.: 0601-29-Pk. 50887/2022
			0601-Pk. 50337/2022-67

Alulírott [redacted] alatti lakos, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban „Abtv.”) 27. § a) pontja alapján a Szegedi Járásbíróság által felterjeszteni kért

ALKOTMÁNYJOGI PANASZT

terjesztek elő.

I. Kérelem

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Szegedi Járásbíróság, mint elsőfokú bíróság **29.Pk.50.887/2022/8.** ügyiratszámú végzésének, valamint a Szegedi Törvényszék, mint másodfokú bíróság **5.Pkf.20.521/2022/2.** ügyiratszámú végzésének alaptörvény-ellenességét Magyarország Alaptörvénye **XXIV. cikkében** rögzített és **XXVIII. cikkében** deklarált tisztességes eljárásához való alapjog keretében az alaptörvény ellenesség szintjét elérő contra legem bírói jogalkalmazás és ezzel összefüggésben a **28. cikkben** rögzített jogszabályi célhoz kötött jogértelmezési alapelv sérelmét valamint a **VI. cikkében** deklarált magán- és családi élet tiszteletben tartásához való alapjog, azzal összefüggésben a **XVI. cikkben** a gyermekek kiemelt védelméhez és a szülők gyermekük nevelésének és jogainak biztosításához, való **alapjog megsértése miatt és az Abtv. 43. §-ban foglaltak szerint semmisítse meg.**

II. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a, Indítványozói jogosultság

Az alkotmányjogi panasz a 27. § a) pontján alapul, amely szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján **alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben** az egyedi ügyben érintett személy a döntés kézhezvételétől számított 60 napon belül alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés, vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a panaszos Alaptörvényben biztosított jogát sérti és az ügyben további jogorvoslati lehetőség nem biztosított a panaszos számára.

Érintettségem tekintetében előadom, hogy a sérelmezett döntésekkel érintett nemperes eljárásban kérelmező voltam, az eljárással érintett gyermek édesapja vagyok. Az eljárás tárgya a kapcsolattartás végrehajtása, melyben való érintettségem kapcsolattartásra jogosult szülőként egyértelműen fennáll.

b, Jogorvoslat kimerítése és határidő

A Szegedi Törvényszék **5.Pkf.20.521/2022/2.sz.** jogerős és végleges végzését postai úton kézbesítették és 2023. január 7. napján általam átvételre is került.

A 2017. évi CXVIII. törvény 2. § g) pontja szerint nincs helye a végzéssel szemben felülvizsgálatnak, azaz további – rendkívüli – jogorvoslatra nincs lehetőség.

c, A tényállás, a háttér, az előzmények

A tényállást kimerítő részletességgel tartalmazza az elsőfokú és a másodfokú végzés, ezeket az elsőfokon eljáró bíróság nyilván mielőbb felterjeszti a jelen alkotmányjogi panaszommal együtt, ezért itt csak a lényegyet foglalom össze röviden, a teljesség igénye nélkül.

Különélő szülőként, jogosult vagyok a gyermekemmel zavartalanul kapcsolatot tartani. Ez az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében (is) foglalt alapjogom, emellett az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében rögzített és a XXVIII. cikkében deklarált tisztességes eljáráshoz való jogom sérült az általam sérelmezett, kifejezetten **alaptörvény ellenes bírói döntés** által.

A volt feleségem - alapeljárásban mint kérelmezett - az éppen esedékes folyamatos kapcsolattartás kezdő időpontjában, 2022. július 31. napján 9:00 órakor a kapcsolattartásra szintén jogosult gyermekemet az állandó lakóhelyén a nagyszülők közreműködésével „adta át” úgy, hogy a folyamatos kapcsolattartásra a gyermekemnek a kapcsolattartás kezdési időpontjában a kért váltóruházatot nem biztosította. A kapcsolattartást jóval megelőzően, írásban, mindenre kiterjedő részletességgel jeleztem a kérelmezettnek, hogy a kapcsolattartás során milyen tárgyakra és ruházatra lesz szükségünk, amelyet a kérelmezett látszólag tudomásul vett.

Az általam szükségesnek ítélt váltóruházat kevesebb, mint felét kaptuk meg a kapcsolattartásra, amellyel a gyermekem átadásával egyidejűleg, a kapcsolattartás kezdetekor szembesültem, ezt a kérelmezett előzetesen nem jelezte számomra, mint ahogyan azt sem, hogy az általam készített, a kapcsolattartásra szükséges listán szereplő tárgyak mennyiségével vagy minőségével nem értene egyet. A váltóruházat hiányát azonnal, igazolt módon jeleztem a kérelmezettnek, kérve ennek kiegészítését.

A kapcsolattartás kezdő időpontját követően 13 percig várakoztunk az átadás helyszínén a szükséges mennyiségű váltóruházatra, amely nem érkezett meg és az átadás helyszínéről így távoztunk.

A váltóruházat hiánya miatt a gyermekemmel a folyamatos kapcsolattartás alatt közös program is meghiúsult, amelyet a kérelmezett sem vitatott, ezáltal az erre vonatkozó tanúbizonyítást a bíróság mellőzte.

A fent leírtakat a Szegedi Járásbíróság és a Szegedi Törvényszék tényállásként el is fogadta végzéseiben.

A kapcsolattartás zavartalanságát a felkészítés hiánya miatt rendszeresen megzavaró kérelmezetti magatartás miatt a kérelmezett ellen számos eljárás indult, amely egy részéről a T. Alkotmánybíróságnak is hivatalból tudomása van (pld. 3068/2022. és 3069/2022. Abh.).

A Szegedi Járásbíróság a kérelmem elutasította: „[53] Jelen eljárásban a bíróság a kapcsolattartásra vonatkozó határozat – vita esetén – szószerinti betartását vizsgálhatja. [54] Mivel sem a kapcsolattartásra vonatkozó határozat, sem pedig a jogszabály nem írja elő a konkrét ruházati mennyiséget, csupán azt, hogy a szükséges ruházattal kell átadni a gyermeket, ellenben a

felek között sem jött létre konszenzus e körben, a bíróság az eset összes körülményét mérlegelve arra a következtetésre jutott, hogy a felek által sem vitatottan több napra (legalább minden másnapra) elegendő váltóruházat átadásával a kérelmezett nem szegte meg a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltakat. [55] A bíróság utal arra, hogy az egyoldalú kérelmezői ruházati igény nem helyettesíti a felek megállapodását.”

Szegedi Járásbíróság végzése ellen fellebbezést nyújtottam be, amelyben hivatkoztam a T. Alkotmánybíróság az ügyben releváns határozataiban foglaltak mellett a Szegedi Törvényszék egy évvel korábbi, azonos időszakot és személyi kört érintő nyári időszakos kapcsolattartásról szóló, jogerős 5.Pkf.20.028/2022/7. számú végzésének [30] szakaszában megfogalmazott utalásra:

„Amint arra a másodfokú bíróság korábban is utalt határozataiban, elvárható lenne, a szülők, így a kérelmező is, nagyobb gondossággal, körültekintéssel járjanak el a gyermek érdekében a kapcsolattartást megelőzően, előre jelezve kéréseiket ezzel is támogatva a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének védelmét.”

A Szegedi Törvényszék a fellebbezésem elutasította, a következő indokolással kiegészítve az elsőfokú indokolást: *„...az igazolványok hiánya és így az AB határozatban megjelölt ruházat és egyéb szükséges tárgyak hiánya veszélyeztetheti a kapcsolattartás zavartalanosságát, azonban mindig az adott ügy szerinti tényállás alapján vizsgálendő, az ténylegesen megvalósult-e. Ebből következően jelen ügyben is – helyesen – vizsgálta az elsőfokú bíróság, a kérelmezett által biztosított 6 napi váltóruházat megghiúsította-e a kérelmező és a gyermek közötti zavartalan kapcsolattartást. A kérelmező az elegendő váltóruházat hiányát jelölte meg, mint a kapcsolattartás zavartalanosságát megghiúsító tényezőt, 14 napra nem elegendő 6 napi váltóruha, és az utolsó ruházat szennyeződése után előre tervezett programok maradtak el a gyermekkel. (...) a különélő szülő aktív részese kell, hogy legyen a gyermek nevelésének, gondozásának, amelyből következik, a kapcsolattartás idején ugyanúgy gondoskodni köteles gyermekéről, mint a felügyeleti jog gyakorlására feljogosított szülő. (...) a kérelmezett 7 öltözet ruhát biztosított az időszakos kapcsolattartás idejére, amellyel eleget tett azon kötelezettségének, hogy a szükséges mennyiségű ruhát átadta a kérelmezőnek. Amennyiben ez nem elégséges, úgy a kapcsolattartásra jogosult szülő is köteles gondoskodni a gyermekéről, akár mosással, akár új ruhanemű vásárlásával biztosítani a gyermek tiszta ruhaneműjét, ahogy a gyermek étkezéséről is megfelelően gondoskodik.”*

A kapcsolattartásra való felkészítési kötelezettség a hatályos jogszabályokon és az alapjogi normákon is túlmutat, ugyanis ez egyértelműen a GONDOZÓ SZÜLŐ kötelezettsége. A gondozó szülő – nem vitatott módon – pontosan tájékoztatva lett a kapcsolattartás zavartalanosságához szükséges váltóruházat mennyiségéről. Semmiféle objektív akadályt nem jelzett ennek vonatkozásában számomra, holott ez kógens jogszabályi kötelezettsége lett volna és a gyermek legjobb érdekében is ezt meg kellett volna tegye.

Álláspontom szerint a kapcsolattartás alkalmával szükséges ruházat mennyiségének és a minőségének a megállapítása csak és kizárólag a kapcsolattartásra jogosult (különélő) szülő teljeskörű kompetenciájába tartozik, hiszen a különélő szülő az, aki birtokában van azon információknak, hogy hol és miként és milyen programokat szervezve kívánja eltölteni a

kapcsolattartás időtartalmát, és amennyiben a bíróság a kérelmezőt ezen jogai gyakorlásában nem korlátozta (ilyen jogi korlátozás jelen ügyben nincs).

A kérelmezett nincs abban a helyzetben, hogy a nem vitatottan előzetesen kért ruházati mennyiséget érdemben bármilyen módon reálisan kétségbe vonja anélkül, hogy ezzel akarva vagy akaratlanul ne korlátozná földrajzi vagy egyéb értelemben a kapcsolattartás zavartalanságát.

Megjegyzem, a kérelmezett nem is jelzett számomra előzetesen kifogást az általam kért ruházati mennyiség vonatkozásában! A kérelmezett a kapcsolattartás kezdetekor az átadott váltóruha mennyiségével kész tények elé állított úgy, hogy a gyermek átadásán sem volt hajlandó megjelenni. A kérelmezett sem a tájékoztatási kötelezettségének, sem az együttműködési kötelezettségének nem tett eleget irányomban és végül, de nem utolsó sorban a kapcsolattartásra való felkészítési kötelezettségének sem!

Csak a kapcsolattartó szülő jogosult eldönteni, hogy a kapcsolattartásra milyen mennyiségű és minőségű váltóruházatra van szükség, hiszen a kérelmező van a tervezett pontos programokkal tisztában. Az általam elkészített lista a kapcsolattartás időtartalmát és a programokat figyelembe véve megtervezett és a szükséges minimális feltételeket tartalmazó részletes lista. A 15 napos kapcsolattartás a közös program tekintetében sem földrajzilag, sem más módon nem lehet korlátozott, amelyet az Alkotmánybíróság ERGA OMNES hatállyal deklarált.

Amennyiben a kérelmezett a lista alapján az általam szükségesnek ítélt váltóruházatot biztosítja és emellett kialakult vis maior helyzet miatt maradnak el programok, az már nem felróható a kérelmezettnek. Ha és amennyiben szükséges váltóruházat kérelmezett általi biztosítása nem történik meg, már megzavart lesz a kapcsolattartás, pláne akkor, ha még ennek következtében közös program hiúsul meg. Itt pontosan ezt történt!

Álljon itt példaként, hogy Kubában vagy Afrikában, folyóvíz és mosószer hiányában, 100%-os páratartalom mellett hogyan lehet mosni? Ugyanez igaz jelen kapcsolattartásra is, amikor a [REDACTED] mélyén lévő vendégházban töltöttük a kapcsolattartás egy részét, ahol mosási és szárítási lehetőség nincs is. Hogyan találjam ki a kapcsolattartást megelőzően – ha a kérelmezett erről nem szól - az adott kapcsolattartásra éppen mennyi ruhaneműt hajlandó biztosítani?

A józan ész kereteit is figyelembe véve, teljes mértékben elvárható, hogy a gyermekem a gondozó szülőnél rendelkezzen két hétre elegendő váltóruhával. Ezzel rendelkezik is, hiszen 2022. júliusában esedékes 2 hetes kapcsolattartásra a kérelmezett biztosította a szükséges váltóruházatot. Az már nem indokolható semmivel, hogy ezek a ruhák a kapcsolattartás alatt mi okból nem kerültek átadásra. Megjegyzem, ilyen indokolást a kérelmezett nem is ad elő egyebekben.

A kérelmezett az eddigi bírósági döntésekkel felvértezve jogosult a kért váltóruházat mennyiségi korlátozásával ténylegesen befolyásolni azt, hogy a kapcsolattartás során milyen területeket látogathatok meg a gyermekemmel és ott mennyi időt tartózkodjak. Ez nem holmi teoretikus rémálom, ugyanis a kérelmezett a jelen alkotmánybírósági panasszal támadott jogerős törvényszéki végzésre írásban (!) hivatkozva a 2022. decemberben történt 15 napos kapcsolattartás

pótlására már csak 3-4 napra elegendő váltóruházatot biztosított számunkra úgy, hogy szintén tételes listát kapott a kapcsolattartásra szükséges holmiktól!

Én magam is rendszeresen vásároltam ruhaneműket a gyermekemnek, amelyet a kapcsolattartást követően a gyermekem magával is vitt a gondozó szülőhöz. Ezeket a ruhákat a gyermekem fogja hordani és ezeket a ruhákat a gyermekem a tulajdonaként kezeli. Ha csak az általam vásárolt ruhákat kapcsolattartásra visszaadná, akkor bőven elegendő lenne akár 3 heti kapcsolattartásra is. Emellett én viszem a gyermekem fogászati, fogszabályozó, szemészeti és logopédiai kezelésekre ezek minden költségét én állom, emellett a szemüvegeit is én vásároltam neki, mindezt természetesen a tartásdíjon felül, ugyanis ezen indokolt költségek viselésére vagy (akár részbeni) megtérítésére a gondozó szülő egyáltalán nem hajlandó.

Az alkotmányjogi panasz későbbi szakaszában leírt jogi levezetésből egyértelműen látható lesz, hogy – álláspontom szerint – a kapcsolattartás zavartalanságához szükséges váltóruházat mennyiségének és minőségének megítélése a különélő szülő kizárólagos jogosítványa és ezen váltóruházat teljeskörű biztosítása a gondozó szülő jogszabályban előírt kötelezettsége. Amennyiben a gondozó szülő ezen kötelezettségét nem teljesíti, a kapcsolattartás zavartalanságához szükséges tárgyi feltételeket nem biztosítja!

Ezen kérelmezetti viselkedés egyenes következményeként alakult ki az esedékes kapcsolattartás során a közös program földrajzilag és más értelemben indokolatlan módon való korlátozottá válása, amely a későbbiekben levezetett jogszabályi indokolás ismeretében csak és kizárólag a kérelmezett viselkedésének volt felróható.

Tény, hogy a jogerős bírósági határozat nem sorolja fel tételesen, hogy milyen jellegű és mennyi ruházat kerüljön átadásra a kapcsolattartásra, de ennek felsorolása nem is elvárható. A kapcsolattartás zavartalanságának része ugyanis, hogy az elvitel jogát jogszerűen gyakorló szülő a gyermeknek szükséges váltóruházatának (is) a birtokában legyen a kapcsolattartás ideje alatt. A Bpnt. 22/B. § (4) bekezdés d) pontja kifejezetten a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltak megszegésének minősíti, ha a kapcsolattartásra kötelezett neki felróható okból „egyéb módon megghiúsítja a gyermekkel való zavartalan kapcsolattartást”.

Amennyiben „a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül jár el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes.” (3/2015. (II. 2.) AB határozat).

d, A befogadhatóság körében előadott jogi érvelés

Az elsőfokú, valamint a másodfokú bíróság eljárása és annak eredményeként született döntések sértik a Magyarország Alaptörvénye XXIV. cikkében rögzített és XXVIII. cikkében deklarált tisztességes eljáráshoz való alapjogot azáltal, hogy contra legem jogalkalmazást valósít meg, a VI. cikkében deklarált magán- és családi élet tiszteletben tartásához való alapjogot, azzal összefüggésben a XVI. cikkben a gyermekek kiemelt védelméhez és a szülők gyermekük nevelésének és jogainak biztosításához való alapjogát, valamint a 28. cikkben rögzített jogszabályi célhoz kötött jogértelmezési alapelvét is.

Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése szerint az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani, védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége. Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait. A VI. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. Az XXVIII. cikk szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Az Alaptörvény XXVIII. cikke az igazságszolgáltatással összefüggő jogok átfogó rendszerét biztosítja, tehát a bírósági eljárás olyan alkotmányos garanciáit biztosítja, mint a tisztességes eljáráshoz való jog.

A Tisztelt Alkotmánybíróság hatásköre természetesen nem terjed ki az ítéletek kvázi negyedfokú felülvizsgálatára, nem töltheti be a „szuperbíróság” szerepét. Jelen alkotmányjogi panaszom nem az alapeljárásban hozott végzések tartalmának Alkotmánybíróság általi érdemi felülvizsgálatára irányul, hanem a végzések, valamint az azokat eredményező, jogszabályokkal és töretlen joggyakorlattal ellentétes, a kapcsolattartási jog korlátozását és a kapcsolattartás jogszabály által meghatározott tartalmának csorbítását, kiüresítését jelentő eljárás alapjogsértő voltának orvoslására.

A kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti eljárás tekintetében 2020. március 1. napján bekövetkezett hatáskörváltás eredményeként az addig kialakított töretlen joggyakorlatot a vonatkozó jogszabályokat az eljáró nemperes bíróság tévesen és jogsértően értelmezte és alkalmazta, amely következtében sérült a magán- és családi élethez, valamint kapcsolattartáshoz való alapjog, továbbá a tisztességes eljáráshoz való alapjog is, tekintettel arra, hogy a kapcsolattartás szabályozásakor fennálló joggyakorlatból nem levezethető, továbbá a végrehajtás megtagadása által nem csak megsérti a vonatkozó anyagi jogi jogszabályokat, de hatáskörén túllépve a kapcsolattartás tartalmát szűkíti, a kapcsolattartásra történő felkészítés jogszabályi kötelezettségét kiüresíti. Ezen felül súlyosan sérti a gyermekem egészséges fejlődéshez, valamint oktatáshoz és pszichés egészséghez való jogát az, ha a családjog speciális szabályozási körülményeit figyelmen kívül hagyó, általános nemperes eljárás akként kívánja formálni – jogszabályi megalapozottság nélkül, sőt azzal pont ellentétesen – a joggyakorlatot, hogy annak eredményként a jogszabályban rögzítettek és a konzekvens családjogi joggyakorlat ellenére nem biztosítja a gyermekem részére, hogy a kapcsolattartás kezdetekor a kapcsolattartáshoz szükséges kellékek a rendelkezésre álljanak.

A Polgári Törvénykönyvről szóló **2013. évi V. törvény 4:178.§ (1) bekezdés** egyértelműen rögzíti a gondozó szülő, jelen esetben a **kérelmezett azon kógens jogszabályi kötelezettségét, hogy köteles a zavartalan kapcsolattartást biztosítani.** A zavartalan kapcsolattartás biztosítása nem merül ki abban, hogy a gondozó szülő köteles annak tevékeny megzavarásától tartózkodni, hanem tartalmazza annak kötelezettségét is, hogy a gyermek a kapcsolattartásra mind fizikai, mind pszichés szempontból megfelelően felkészíti, továbbá a kapcsolattartási jog megvalósulását biztosítja a jogszabályban előírt tartalommal.

Ezen felül a kapcsolattartási jog tartalmának releváns részeként a Ptk. 4:178. § (1) bekezdése és a Ptk. 4:180. § (2) bekezdése értelmében a gondozó szülő a **kapcsolattartás kezdő időpontjában** köteles valamennyi olyan dolgot átadni a kapcsolattartásra jogosult szülő részére, amely szükséges lehet. Ezt a gondozó szülő semmilyen hozzájáruláshoz vagy többlet feltételhez nem kötheti.

A bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló **2017. évi CXVIII. törvény 22/B.§ (4) bekezdés d.) pontja** alapján a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltak megszegésének minősül, ha a kapcsolattartásra jogosult vagy kötelezett neki felróható okból egyéb módon megghiúsítja a gyermekkel való zavartalan kapcsolattartást.

E körben a jogszabály nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely azt rögzítené, hogy kizárólag a szó szerinti rendelkezések betartására volna köteles a kérelmezett, a jogszabályi kötelezettségei alól mentesülne. A fenti jogszabályok megsértése tehát megvalósítja a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltak megszegését, hiszen a feleket a jogerős ítéletben nem szabályozott kérdések tekintetében Magyarország jogszabályai és az Alkotmánybíróság határozatai kötik.

Az eljáró nemperes bíróságok a tisztességes eljárás égisze alatt nem jogosultak a jogszabályban előírtak további korlátozására, a jogszabályban foglaltakkal ellentétes értelmezésére, az ugyanis alapjogsérelmet eredményez, továbbá a magánélethez és kapcsolattartáshoz fűződő alapjog megsértésére vezet.

Az Alkotmánybíróság évek óta töretlen gyakorlatában a „különélő szülő és a gyermek kapcsolattartáshoz való joga az Alaptörvényben a magánszféra-védelem [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés], valamint a gyermeknek a gondoskodáshoz [Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés] és a szülőnek a neveléshez való joga [Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdés] részeként alapjogi rangra emelt jogosultság (Abh., Indokolás [25]). Az Alkotmánybíróság mindemellett hangsúlyozta, hogy „az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése szerint a gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.[...]A család kölcsönös gondoskodáson alapuló, tartós érzelmi és gazdasági életközösség {13/2020. (VI. 22.) AB határozat, Indokolás [58]}, azonban a családi gondoskodás és védelem szempontjából nemcsak az együtt élő, hanem a különélő – a gyermek tényleges napi gondozásában közvetlenül nem, vagy csak időszakosan résztvevő – szülővel való zavartalan érintkezésnek is alapvető jelentősége van. A szülők életközösségének a megszűnése nem változtat azon, hogy a gyermek egészséges fejlődése szempontjából meghatározó a szülők együttes jelenléte és támogatása, az, hogy a gyermek mindkét – gondozó és különélő – szülőjét maga mellett tudhassa, rájuk számíthasson, és mindkettőjüktől megkapja a fejlődéséhez szükséges védelmet és gondoskodást” (Abh., Indokolás [22]).

Végezetül rámutatott az Alkotmánybíróság arra is, hogy „a XVI. cikk (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést. [...] A nevelés [...] a gyermek életében való közreműködés, amely a gyermek sorsát érintő lényeges kérdések eldöntésében való részvétel mellett [...] elsősorban a rendszeres és folyamatos kapcsolattartás útján biztosítható.” (Abh., Indokolás [23])”

/Alkotmánybíróság 3067/2022., 3068/2022. AB határozatok/

Az Alaptörvény azt a kötelezettséget rója a bíróságokra, hogy az elbírálandó ügyek alkotmányjogi aspektusát, alapjogi relevanciáját felismerjék, az érintett alapvető jogok tartalmát feltárják, és erre

tekintettel értelmezzék és alkalmazzák konkrét jogvitákban a jogszabályokat. Az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azaz azt, hogy a bíróság tekintettel volt-e az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére, és a jogszabály alkalmazása során az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e.

A gondozó szülő oldalán semmilyen konkuráló alapjog nem merül fel arra, hogy a gyermek ruháit, személyes tárgyait a gyermek távollétében, a kapcsolattartás időtartama alatt magánál tartsa, miként ahhoz sem, hogy a kapcsolattartás időtartalmát és helyszínét önkényesen korlátozza.

Jelen ügy tekintetében a jogerős bírósági döntések a kérelmezett jogszabályban előírt, a gyermek kapcsolattartásra való felkészítési kötelezettségét deklaráló jogszabályt annulálják, ugyanakkor számomra a jogszabályokon jelentősen túlmutató kötelezettségeket írnak elő (t.i.: kapcsolattartás kezdeti időpontját meghaladó várakozási idő, tartásdíjfizetésen túl a gyermek indokolt szükségleteinek a biztosítása, mindezek jogi normákkal alá nem támasztható és ezáltal alá sem támasztott módon).

A **Ptk 4:173 §** értelmében a szülői felügyeletet gyakorló szülőnek és a különélő szülőnek a gyermek zavartalan fejlődése érdekében **együtt kell működjének**.

A **Ptk 4:182 § (1)** bekezdése értelmében a kapcsolattartást akadályozó körülményekről a felek **késedelem nélkül tájékoztatják** egymást.

Jelen ügyben a kérelmezett tisztában volt a kapcsolattartás zavartalan lebonyolításához szükséges ruházat mennyiségéről és ezt nem is vitatta. Semmiféle objektív akadályt nem jelzett ennek vonatkozásában számomra, holott ez kógens jogszabályi kötelezettsége lett volna és a gyermek legjobb érdekében is ezt meg kellett volna tennie.

Fenti jogszabályok tükrében a kérelmezett sem a tájékoztatási kötelezettségének, sem az együttműködési kötelezettségének nem tett eleget irányomban és végül, de nem utolsó sorban a kapcsolattartásra való felkészítési kötelezettségének sem tett eleget!

A Szegedi Törvényszék jogerős végzésében jogszabályi megjelölés nélkül hivatkozik arra, hogy a különélő szülő a kapcsolattartás alatt ugyanúgy gondoskodni köteles gyermekéről, mint a szülői felügyeleti jog gyakorlásával feljogosított szülő.

Ezzel a Szegedi Törvényszék a Polgári Törvénykönyv és annak kommentárja által is tartalmazott részre utalhat, hogy **ÁLTALÁNOSÁGBAN** a szülői felügyelet gyakorlása magába foglalja a gyermek gondozását, tartását, testi, értelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítését.

A **Ptk. 4:147 § (2)** bekezdése szerint a szülők jogai és kötelezettségei csak a szülői felügyelet közös gyakorlása során egyenlők. A Ptk. Negyedik Könyvnek a szülői felügyeletet szabályozó XII. címe a szülői felügyeleti jog gyakorlásának differenciált rendszerét állítja fel. Amennyiben a szülői felügyelet gyakorlását a bíróság rendezi, akkor a bíróság dönthet közös felügyeleti jog gyakorlásáról és dönthet úgy, hogy a különélő szülőt is feljogosítja valamely, egyébként a szülői

felügyeleti jog körébe tartozó kérdés ellátására, és dönthet úgy is, hogy még a gyermek sorsát érintő lényeges kérdések tekintetében is korlátozza vagy megvonja a különélő szülő döntési jogát.

Ahhoz, hogy a **Ptk 4:175 § (2)** bekezdésben meghatározott, gyermek sorsát érintő lényeges kérdéseken túli, egyébként a szülői felügyeleti jog körébe tartozó, a Ptk Negyedik Könyv XVII. fejezetében szabályozott, a szülői felügyelet tartalmát kitöltő részjogosultságok kérdéseiben a különélő szülő döntési jogkörrel ne rendelkezzen, nem kell őt kizárni a szülői felügyeleti jog gyakorlásából, mivel a **Ptk 4:168 § (1)** bekezdéséből ez egyértelműen és minden kétséget kizáróan következik: „*Ha a bíróság a szülői felügyelet gyakorlására az egyik szülőt jogosítja fel, a gyermekétől különélő szülő a szülői felügyeleti jogokat a gyermek sorsát érintő lényeges kérdések kivételével nem gyakorolhatja.*”

A gyermektartás módját a **Ptk 4:216 § (1)** bekezdése rögzíti „*A gyermeket gondozó szülő a tartást természetben, a különélő szülő elsősorban pénzben teljesíti.*”

A gyermeket gondozó szülő a tartást természetben, a különélő szülő elsősorban pénzben teljesíti (a továbbiakban: gyermektartásdíj). A szülőknek a gyermek megélhetési költségeit teljeskörűen fedezniük kell, s ez jelenti a hétköznapi kiadásokat is. Így az, hogy az különélő szülő a kapcsolattartás során fizeti - például - a gyermek nyári utazását és zsebpénzt ad neki, nem minősül a tartási kötelezettség teljes körű teljesítésének, mivel ez egyrészt nem feltétlenül jelenti a gyermek alapszükségleteihez (indokolt szükségleteihez) való hozzájárulást, másrészt pedig nem biztosít kiszámíthatóságot a gyermeket gondozó szülő számára, tehát a tartásdíjat a gondozó szülő számára ugyanúgy ki kell fizetni a kapcsolattartás időtartalmára is a gyermek indokolt szükségleteinek biztosítása céljából.

A **Ptk 4:205 § (2)** bekezdés rögzíti „*A jogosult indokolt szükségletei körében megélhetésének indokolt költségeit kell figyelembe venni.*” A **Ptk 4:218 § (2) bekezdés (a) pontja** behatárolja a gyermek részére teljesítendő tartás mértékét. Ide tartoznak azok a rendszeresen felmerülő kiadások, amelyek a gyermek megélhetéséhez, így lakhatásához, felruházásához, étellemezéséhez, egészségügyi ellátásának biztosításához, valamint neveléséhez, taníttatásához szükségesek.

Kapcsolattartás alatt a gondozó szülő ugyanúgy köteles a gyermek természetbeni tartására, mert semmi nem mentesítette ezen kötelezettség alól és ennek biztosítása céljából a különélő szülőtől a gyermektartásdíjat ugyanúgy megkapja. Ezen tartási kötelezettséget a kapcsolattartás alatt a gondozó szülő – hiszen fizikailag a gyermek nincs a felügyelete alatt – a gyermek indokolt szükségleteinek biztosításával teljesíti, amelyhez a kapcsolattartó szülő a gyermektartásdíj kifizetésével már hozzájárult. Ebből következőleg a gyermek indokolt szükségleteinek a biztosítása kapcsolattartás alatt is a gondozó szülő feladata!

A Szegedi Törvényszék által hozott 5.Pkf.20.521/2022/2.számú végzése CONTRA LEGEM jogalkalmazást valósít meg, hiszen a fenti jogi levezetés következtében egyértelműen látható, hogy a Szegedi Törvényszék a hatályos Ptk-val szemben ellentétes álláspontra helyezkedett. A különélő szülő a kapcsolattartás alatt az indokolt szükségleteket fedező további ruházat (kivéve a luxusigények pld. sífelszerelés) vásárlására és azok mosására nem kötelezhető, mert azok biztosítása a gyermek indokolt szükségleteit biztosítani köteles gondozó szülő feladata!

Az Alkotmánybíróság alapjogi jogsértésnek tekinti azt, ha a bíróság figyelmen kívül hagyja a perben alkalmazandó jogot, vagy annak helyes értelmezését. Ez a mulasztás bizonyos esetekben „felér” az Alaptörvény szintjéig. Különösen ekként kezeli a testület, azt a helyzetet, amikor a bíróság ítéletének indokolásából nem olvashatók ki alkotmányos megfontolások.¹

Az Alkotmánybíróság a **3351/2022. számú** Abh-ban a következőket rögzíti:

„A gyermek átadása magába foglalja a gyermek személyén túl a gyermek ruházata és a kapcsolattartás során szükséges egyéb tárgyai (például állandó vagy eseti gyógyszerek, tanszerek, biztonságérzetet növelő alvójáték) átadásának a kötelezettségét is. Ennek elsődleges indoka, hogy a józan ésszel, de legfőképpen a gyermek legjobb érdekével bármilyen más értelmezés ellentétes lenne.....egy általános, minden kapcsolattartásra egyaránt vonatkozó rendelkezésből is levezethető a fenti követelmény: a Ptk. 4:178. § (1) bekezdése értelmében a gyermeket nevelő szülő (vagy más személy) köteles a zavartalan kapcsolattartást biztosítani. Eszerint a gondozó szülő nemcsak, hogy nem gátolhatja a kapcsolattartást, de az érintkezés pusztán – passzív – engedélyezésén kívül a kiskorú gyermeket érzelmileg és fizikailag fel is kell készítenie arra....a fizikai felkészítésbe értelemszerűen beletartozik mindazon tárgyakra az összekészítése, amelyekre a gyermeknek a kapcsolattartás ideje alatt szüksége lehet, és amelyekkel csak a gondozó szülő rendelkezik.”

„A kapcsolattartás ismertetett célja – tekintettel a szülő Alaptörvényben biztosított neveléshez való jogára is – a maga teljességében akkor valósulhat meg, ha a különélő szülő dönthet arról, hogy a kapcsolattartás idejét miként – hol, hogyan, milyen nevelési vagy szabadidős programot szervezve – tölti el a gyermekével.”

„közös program földrajzi értelemben vagy más módon indokolatlanul korlátozottá válik, akkor a kapcsolattartás zavartalansága csorbát szenved, és annak korlátozása megállapítható.”

A fentiekből egyértelműen és minden kétséget kizáróan analogiaként következik – bár a fentieket az Alkotmánybíróság az igazolványok átadása körében fogalmazta meg – a kapcsolattartás alkalmával szükséges váltóruházat mennyiségének és a minőségének a megállapítása csak és kizárólag a kapcsolattartásra jogosult (különélő) szülő teljeskörű kompetenciájába tartozik. A különélő szülő az, aki birtokában van azon információknak, hogy hol és miként és milyen programokat szervezve kívánja eltölteni a kapcsolattartás időtartalmát, és ennek jogi korlátja jelen ügyben nincs is.

Egyebekben a bíróság a további várakozás hiányát számomra tartja felróhatóknak (még véletlenül sem a határidőben történő felkészítés hiányát rója fel a kérelmezettnek), és ezt ismételtén a jogszabályokra és a körülményekre való tekintet nélkül teszi. A kapcsolattartási időnkben a helyszínen történő várakozás során egyértelműen meghatározza a kapcsolattartás helyszínét és korlátozza, hogy a kapcsolattartási időnkben milyen önálló programot válasszunk.

¹ 1 Hörcherné Marosi Ildikó-Kováts Beáta: Amikor a bíró visszaél függetlenségével
ACTA HUMANA 2021/2 szám 23-35.o.

Tehát a jogszabályok az érintett bírósági végzések általi értelmezése csak és kizárólag alapjogsérelmet eredményeznek, míg sem az egyén, sem pedig a társadalom tekintetében jogos érdeket, közjót nem véd, nem biztosít, ugyanakkor a kapcsolattartás szabályait viszont burkoltan megváltoztatja.

III. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a, Az Alaptörvény-ellenesség alátámasztása

1, Alaptörvény VI cikk, valamint azzal összefüggésben a XVI. cikk által deklarált alapjogok sérelme.

A házasságok, életközösségek felbomlásának kérdéskörével összefüggésben a nemzetközi dokumentumok és a gyakorlat is elsősorban a gyermek oldaláról közelíti meg a szülő és a gyermek kapcsolattartásának a kérdését {a gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény (kihirdette: 1991. évi LXIV. törvény, a továbbiakban: Gyermekjogi Egyezmény) 9. cikk 3. pontja szerint az „egyezményben részes államok tiszteletben tartják a mindkét szülőjétől vagy ezek egyikétől külön élő gyermeknek azt a jogát, hogy személyes kapcsolatot és közvetlen érintkezést tarthasson fenn mindkét szülőjével, kivéve, ha ez a gyermek mindenek felett álló érdekeivel ellenkezik”}, jóllehet a kapcsolattartás igénye éppúgy felmerül a különélő szülő oldalán. Kétpólusú jogról van szó, amelynek egyik pólusán a gyermek, a másikon a szülő - a jelen alkotmányjogi panasszal érintett esetben az apa - áll, így egyidejűleg beszélhetünk gyermeki és szülői jogról.

Az **Alkotmánybíróság 3018/2016. (II. 2.) AB határozata** - utalva a 17/2014. (V. 30.) AB határozatra - úgy foglalta össze az Alaptörvény **VI. cikk (1)** bekezdésével kapcsolatos gyakorlatát, hogy e cikk „átfogóan védi a magánszférát: az egyén magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét. A magánszféra [...] lényegi fogalmi eleme, hogy az érintett akarata ellenére mások oda ne hatolhassanak be, illetőleg be se tekinthessenek [...]. Rávilágított arra, hogy az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében biztosított magánszférához való jog és az Alaptörvény II. cikke által garantált emberi méltósághoz való jog között különösen szoros a kapcsolat. Az Alaptörvény II. cikke megalapozza a magánszféra alakítása érinthetetlen területének védelmét, ami teljesen ki van zárva minden állami beavatkozás alól, mivel ez az emberi méltóság alapja. Az Alaptörvény értelmében a magánszféra védelme azonban nem szűkül le az Alaptörvény II. cikke által is védett belső vagy intimszférára, hanem kiterjed a tágabb értelemben vett magánszférára (kapcsolattartás), illetve arra a térbeli szférára is, amelyben a magán- és családi élet kibontakozik (otthon). Ezen túlmenően önálló védelmet élvez az egyén életéről alkotott kép is (jó hírnévhez való jog).” (Indokolás [27])

A kapcsolattartás tiszteletben tartása, ahogyan azt az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése megfogalmazza, elsődlegesen a közlések, a felek közötti kommunikáció védelmét, intaktságát lényegében harmadik személyek számára történő meg nem ismerhetőségét - jelenti, ugyanakkor az **Alkotmánybíróság 3312/2017. (XI. 30.) AB határozata** (Indokolás [40]) e rendelkezésnek tágabb értelmet adott, amikor kiterjesztette annak védelmi körét a gyermek és a szülő közötti kapcsolattartásra is {„[e]mellett az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése a gyermek és szülő kapcsolattartáshoz való jogát kívánja biztosítani”}.

Egyrészt a szülő-gyermek viszonyt mint a családi kapcsolat alapját az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése kifejezett védelemben részesíti, illetve az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése - a kapcsolattartás mellett - garantálja a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogot is. A gyermeknek a különélő szülőjével való kapcsolata természetesen különbözik a vele egy háztartásban együtt élő szülővel fennálló kapcsolatától, hiszen a különélő szülő időszakosan vesz részt a gyermek gondozásában, és nem ő hozza meg a napi nevelési döntéseket. Amint azonban a szülő-gyermek viszony sem korlátozódik a gyermekkel egy háztartásban élő szülőre - a szülői státuszt nem szünteti meg a szülők életközösségének a megszűnése -, úgy a „családi élet” sem feltétlenül a gyermek napi gondozását jelenti csupán. Alkotmányjogi értelemben a gyermek és a különélő szülő kapcsolata is - a konkrét körülményektől függően, mindaddig, amíg a helyzetéből adódó sajátos módon a szülői funkciókat betölti a különélő szülő - a családi élet fogalma alá esik, és védelemben részesül {vö: BDT2018. 3822., Indokolás [24]; Emberi Jogok Európai Bírósága, Moog kontra Németország (23280/08 és 2334/10), 2016. október 6., 53. bekezdés}

Másrészt az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése szerint a gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Az Alaptörvény a kötelezetteket nem nevezi meg, azokat a Ptk megfelelő szakaszai nevesítik, az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban, bár a szükséges védelemre és gondoskodásra a gyermek mindenkivel szemben igényt tarthat, ennek megvalósítása elsősorban - az államot és a társadalmat megelőzően - a család kötelessége {vö: 3047/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [55]; 3018/2016. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [33]-[34]}

Harmadrészt a XVI. cikk (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést. A neveléshez való jog azt jelenti, hogy „a szülők maguk döntenek arról, hogy hagyományaik, családi szokásaik, társadalmi helyzetük, vallási és erkölcsi meggyőződésük, anyagi lehetőségeik szerint miként választják meg a gyermek nevelését, oktatását biztosító intézményt, módszert, eszközöket”, generális értelemben „elsősorban a szülők (gondviselők) jogosultak arra, hogy döntsenek a gyermekeik testi és szellemi fejlődésével kapcsolatos kérdésekben” {3047/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [59]}. Az Alaptörvény L) cikk (3) bekezdése szintúgy a gyermek mindenekfelett álló érdekében történő felelős nevelés, valamint az oktatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás jogát garantálja, egyben ezt a szülő kötelességébe sorolja. A nevelés - amely részben megegyezik a szülői felügyelet gyakorlásával (Ptk. 4:150-160. §), de részben más, több annál - a gyermek életében való közreműködés, amely a gyermek sorsát érintő lényeges kérdések eldöntésében való részvétel mellett - amely a különélő szülőt akkor is megilleti, ha a szülői felügyeletet a másik szülő gyakorolja [Ptk. 4:175. § (1) bekezdés] - elsősorban a rendszeres és folyamatos kapcsolattartás útján biztosítható.

A kapcsolattartás egyben szülői kötelezettség is: az Alaptörvény XVI. cikk (3) bekezdése értelmében a szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni, tehát „a szülő neveléshez való joga egyben a gyermekéről való gondoskodás és védelme biztosításának kötelezettségét is magába foglalja” {3018/2016. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [43]}. Különélő szülő esetén ezen kötelezettség teljesítésére a kapcsolattartás alatt van lehetőség, de csak a tárgyi feltételek megléte mellett.

Összefoglalva: a különélő szülő és a gyermek kapcsolattartáshoz való joga az Alaptörvényben a magánszféra-védelem [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés], valamint a gyermeknek a gondoskodáshoz [Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés] és a szülőnek a neveléshez való joga [Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdés] részeként alapjogi rangra emelt jogosultság./ **30/2021. (XII. 1.) AB határozat/**

A Tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a magán- és családi élet védelméhez való jog sérelmét jelenti, ha a családjogi eljárások speciális körülményeinek és jogszabályi rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyásával, a gyermek tényleges érdekeinek vizsgálata nélkül vagy annak figyelmen kívül hagyásával dönt a bíróság.

A **Ptk. 4:180. §** rendelkezései szerint a kapcsolattartás tartalma kiterjed a gyermekkel való személyes és nem személyes, kapcsolattartásra, valamint az üdülés céljából történő külföldre utazásra is. **A kapcsolattartás célja a különélő szülővel a szeretetteljes kapcsolat fenntartása, valamint a különélő szülő gyermekek nevelésében való érdemi részvételének, a gyermekek fejlődésének és iskolai előmenetelének figyelemmel kísérésének biztosítása.** Ennek érdekében a gondozó szülő a **Ptk. 4:178. § (1)** bekezdés szerinti kógens rendelkezés alapján köteles a kapcsolattartás zavartalanságát biztosítani, a gyermekek a kapcsolattartásra felkészítetten átadni.

Az alapjog biztosítása során az államot tevőleges kötelezettség terheli annak érdekében, hogy jogszabályai útján a gondozó szülő e kötelezettségét előírja és a végrehajtás során alkalmazandó jogkövetkezményekkel azok tényleges érvényesülését elősegítse, biztosítsa. A jelen alkotmányjogi panasszal érintett végzések és az azok meghozatalához vezető eljárások e tevőleges kötelezettséget teljes mértékben elmulasztják, annak nem tesznek eleget, ezzel előidézve a kapcsolattartáshoz való alapjog, valamint a magánélet tiszteletben tartásához való alapjog sérelmét.

A bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló **2017. évi CXVIII. törvény 22/B.§ (4) bekezdés d.)** pontja alapján a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltak megszegésének minősül, ha a kapcsolattartásra jogosult vagy kötelezett neki felróható okból egyéb módon megghiúsítja a gyermekkel való zavartalan kapcsolattartást. A jogszabály tehát a jogalkotó szándéka szerint biztosítja, hogy a végrehajtási eljárás útján a gondozó szülőt a végrehajtásra illetékességgel rendelkező hatóság vagy bíróság kötelezze olyan magatartása megszüntetésre vagy olyan tényleges magatartás tanúsítására, amellyel a jogszabályban külön nem nevesített, azaz egyéb módon megghiúsítja a gyermekkel való zavartalan kapcsolattartást. Ha a kapcsolattartás azonban nem zavartalan, akkor nem tesz eleget a Ptk. 4:178. § előírásainak. A jogszabály nem megfelelő értelmezése sérti a magánélethez és kapcsolattartáshoz való alapjogot, ugyanis kiüresíti azt. A jogszabály ilyen eseti szintű rendelkezést azonban értelemszerűen nem tartalmazhat, a jogszabály rendelkezéseit kell a konkrét esetekre értelmezni, nem pedig fordítva.

A jelen alkotmányjogi panasszal érintett végzések olyan mértékben üresítik ki a Ptk. 4:180. § és 4:178. § rendelkezéseit, hogy annak eredményeként a kapcsolattartásra jogosult szülő és a gyermek gyakorlatilag a kapcsolattartás kezdetekor nem kerülnek abba helyzetbe, hogy jogosultak legyenek eldönteni, hogy az együtt töltött időben milyen közös programot szerveznek, hiszen a gondozó szülő lakása előtti várakozáson túl az igényelnél kevesebb váltóruházat már jelentősen korlátozta a kapcsolattartás tartalmát. A felsoroltak gyakorlása körében a gondozó szülő önkényesen és jogellenesen kap lehetőséget arra, hogy a kapcsolattartás tartalmát egyoldalúan befolyásolja, megzavarja, összességében akadályozza és a fentiekben részletezett szülői kötelezettségeimet ellehetetlenítse.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága a Tisztelt Alkotmánybírósággal egyezően több ügyben is leszögezte, hogy a családjogi eljárásokban a gyermekek érdekét mindenek elé - így akár a szülők vagy nagyszülők érdekei elé is - kell helyezni (vö. Bronda v. Italy judgment of 9 June 1998, Reports 1998-IV., p. 1476). A jelen alkotmányjogi panasszal érintett végzések általi jogértelmezés a gyermekek érdekét figyelmen kívül hagyja, a jogszabályt azok neglegálásával értelmezi.

2, Alaptörvény XXVIII. cikk által deklarált alapjog sérelme

Az Alaptörvény két helyen is rögzíti a tisztességes eljáráshoz való jogot. Egyrészt az Alaptörvény **XXIV. cikk (1)** bekezdése általánosságban, minden hatóság vonatkozásában határoz meg garanciákat. „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részlelhajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.” Ezt követően a **XXVIII. cikkben** foglalkozik azon igazságszolgáltatási alapelvekkel, amelyek főként a büntető- és polgárjog területén is érvényesülnek. Ezen a helyen lehetők fel az egyes tartalmi elemei (mint a független és pártatlan bíróság, a tisztességes és nyilvános tárgyalás, vagy az ésszerű határidő stb.) is.

Amennyiben a tisztességes eljárásról, mint önálló alapjogról beszélünk, akkor egy másodlagos jogra gondolunk, tehát egy olyan jogra, amely egy másik - jellemzően elsődleges - jogból vezethető le. Ez esetben elsődleges jognak az emberi élethez és méltósághoz való jog tekinthető, hiszen ahhoz, hogy az emberi méltóság ne szenvedjen csorbát, elengedhetetlen az, hogy az esetlegesen megindult eljárás tisztességes körülmények között folyjék. A tisztességes eljárás, ellenben a jog másodlagos jellegével, nem csupán szekunder, tehát nem csak más előírásokat kiegészítő, járulékos jellegű norma.

Az Alkotmánybíróság szerint abszolút érvényű jogról van szó, mellyel szemben nem tételezhető fel mérlegelhető semmilyen más alapvető jog, sem pedig más alkotmányos cél, tekintve, hogy a jog maga is mérlegelés eredménye. Korlátozása, ezért nem lehetséges például mások jogainak védelmére vagy nemzetbiztonsági érdekre hivatkozással.

A tisztességes eljáráshoz való jog önmagában nem korlátozható, hiszen másodlagos jogról van szó, azaz az emberi élethez és méltósághoz való jogból vezethető le és azzal szoros kapcsolatban áll.

A 6/1989. (III.11.) AB határozat szerint a „tisztességes eljárás” (fair trial) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy lehet az egész eljárás összességében tisztességes, ahogy az összes részletszabály betartása dacára is lehet az eljárás összességében vizsgálva méltánytalan, vagy igazságtalan, vagy nem tisztességes. A tisztességes eljáráshoz való alapjog lényegében azokat a garanciákat foglalja magában, amelyek rendeltetése, hogy a felek jogainak érvényesítése olyan eljárásban történjen, amely biztosítékot jelent a törvényes, elfogulatlan és ésszerű időn belüli döntésre.

Az Alkotmánybíróság szerint a „tisztességes eljárás” követelménye magában foglalja az eljárást folytatóval, valamint az eljárással szemben megkövetelt tulajdonságokat, illetve alapelveket, és egyben biztosítja az Alaptörvényben írt eljárási garanciák teljesülését is.

A tisztességes eljáráshoz való jogot az Alkotmánybíróság nem az objektíve helyes eredményt védő, hanem az eljárás során a bírósági eljárással szemben támasztott garanciák rendszerét jelentő ún. processzuális alapjognak tekinti, amely a bírói döntés tartalmi kritikájára önmagában nem nyújt lehetőséget.

A **Ptk. 4: 178.§ (1) bekezdése** egyértelműen rögzíti, hogy a gondozó szülő, jelen esetben a kérelmezett azon kógens jogszabályi kötelezettségét, hogy köteles a zavartalan kapcsolattartást biztosítani. A zavartalan kapcsolattartás biztosítás nem merül ki abban, hogy a gondozó szülő köteles annak tevékeny megzavarásától tartózkodni, hanem tartalmazza annak kötelezettségét is, hogy a gyermek a kapcsolattartásra mind fizikai, mind pszichés szempontból megfelelően

felkészíti, továbbá a kapcsolattartási jog megvalósulását biztosítja a jogszabályban előírt tartalommal. Ezen felül a kapcsolattartási jog tartalmának releváns része a Ptk. 4:178. § (1) bekezdése mellett a Ptk. 4:180. § (2) bekezdése, amely értelmében tehát a gondozó szülő a kapcsolattartás kezdő időpontjában köteles valamennyi olyan dolgot átadni a kapcsolattartásra jogosult szülő részére, amely szükséges lehet.

Fenti jogszabályok tükrében egyértelműen látszik, hogy amennyiben a gondozó szülő a kapcsolattartás időpontjában nem adja át a kapcsolattartáshoz szükséges dolgokat, ezáltal nem készíti fel a gyermeket a kapcsolattartásra, az így létrejövő kapcsolattartás – in definiorem – zavartalanul megvalósult nem lehet.

A tisztességes eljáráshoz való joggal összeegyeztethetetlen, ha az érintett felek nem bíznak abban, hogy a másik fél a jogszabályoknak megfelelően köteles eljárni. Ennek hiányában pedig az állam tevőleges kötelezettsége keretében a jog-eszköztárával rákényszeríti arra. A végrehajtási ügyben eljáró bíróságok jogértelmezésének elfogadása esetén a felek a jogszabályok és a joggyakorlat ellenére nem mérhetnék fel az eljárás által várható eredményt, ezzel a jogbiztonság elve teljes mértékben kiüresedne és megkérdőjeleződne. Szintén sérti a tisztességes eljáráshoz való alapjogot az, hogy az eljáró bíróságok a gyakorlatban csonkítják, korlátozzák a kapcsolattartáshoz való jogomat, szülői kötelezettségem teljesítését és ennek következtében a gyermekem alapjogait is.

Amennyiben a gondozó szülő az anyagi jogi jogszabályi rendelkezések ellenére mégsem volna köteles átadni a gyermekem váltóruházatát és személyes holmijait a kapcsolattartás kezdő időpontjában, az többek között a kapcsolattartás során biztosított jogok korlátozását, ellehetetlenítését jelenti, amelyről én nem mondtam le, azt a gondozó szülő akadályozni nem jogosult, e tevékenység és annak bíróságok általi orvoslásának elmaradása, így az állam tevőleges kötelezettségének elmulasztása alapjogsértő.

A Ptk. 4: 180.§ (2) bekezdés által biztosított jog gyakorlásához szükséges gyakorlati feltételeket a gondozó szülő biztosítani köteles a kérelmezett érdekkörébe eső körülmények - így a személyes iratok, váltóruházat, személyes holmik átadása - tekintetében, amely kötelezettsége önkéntes teljesítésének elmaradása esetén az államnak tevőleges kötelezettsége van az én és a gyermekem alapjogai védelme, biztosítása, kikényszerítése érdekében.

Szegedi Törvényszék ezen végzésével gyakorlatilag annulálta a kapcsolattartásra való gondozó szülő felkészítésének kötelezettségét a kapcsolattartásokra annak ellenére, hogy a különélő szülő szempontjából irányadó együttműködési és tájékoztatási kötelezettségét sem teljesítette a gondozó szülő.

3, Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése és a contra legem jogalkalmazás

A 20/2017. számú Abh. markánsnak mondható alkotmányos határt szabott a törvényi alapjaitól eloldódott bírói döntések számára:

„A bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a

bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelvével.”

A határozat ugyanakkor utalt arra, hogy a contra legem jogalkalmazás nem minden esetben emelkedik fel az alkotmányossági sérelem szintjére. A konkrét ügyben az alkalmazandó jog időállapotának a kiválasztása jelentette a contra legem elemet, a contra constitutionem jelleg pedig három körülmény együttes fennállása miatt volt megállapítható: 1. a bíróság „az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolta meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazta”, 2. „a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem vette figyelembe”, és 3. döntését egy, már hatályon kívül helyezett jogi normához kapcsolódó joggyakorlatra alapította.

Jelen végzés tekintetében a Szegedi Törvényszék gyakorlatilag **jogsabályi indokolás nélkül** – ezzel az indokolási kötelezettségét megsértve – „evidenciaként” kezeli, hogy a gondozó szülő és a különélő szülő jogai és kötelezettségei egyenlők a gyermek indokolt szükségleteinek biztosítása tekintetében a kapcsolattartás alatt. Itt figyelmen kívül hagyja azt a nem elhanyagolható tényt, hogy a gyermektartásdíj megfizetésével a különélő szülő a gyermek indokolt szükségleteinek biztosítása terén ezen kötelezettségének már eleget tett. A különélő szülő számára plusz terhet róva felmenti a gondozó szülőt a jogsabályi kötelezettségei, nevesül a gyermek indokolt szükségleteinek biztosítási kötelezettsége alól.

A Szegedi Törvényszék ezzel **figyelmen kívül hagyja a Ptk. által deklarált hatályos jogi normákat** (lásd előző fejezetben felsorolva).

A **Ptk. 4:205. §-ának** rendelkezései, bár ebben a formában a Csjt.-ben nem jelentek meg, a kialakult ítélkezési gyakorlatra épültek. **Az új Ptk. 2014. március 15. napjától történt hatályon kívül helyezte a Csjt-t** és az ebből eredő ítélkezési gyakorlatot, ezzel biztosítva a korábbi joggyakorlattól eltérő jogi szabályozást.

Összegezve: mindegyik feltétele együttesen is fennáll annak, ami ahhoz szükséges, hogy a contra legem jogalkalmazás a tisztességes eljárás alkotmányos szintű sérelmének megállapítását eredményezze:

Az általam támadott döntés:

- a contra legem jogalkalmazásra vonatkozó indokolást nem tartalmaz,
- a bíróság az adott jogkérdésre vonatkozó aktuális, hatályos jogi normákat nem vette figyelembe,
- a bíróság a döntését egy olyan korábbi gyakorlatra alapozta, amit a jogalkotó új jogi szabályozás elfogadásával és hatályba lépésével összefüggésben hatályon kívül helyezett.

Jelen Törvényszéki ítélet alapos indok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, ezáltal bírói önkényen alapul. Ezen döntés fogalmilag nem lehet tisztességes és nem fér össze a jogállamiság alapelvével.

4. A jogsabályi célhoz kötött jogértelmezési alapelv sérelme (Alaptörvény 28. cikk)

A 23/2018. számú AB határozat szerint az Alaptörvény 28. cikke és XXVIII.cikk (1) bekezdése „természetes fogalmi egységet alkotnak”, és a „*jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek*

betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek". Ebből következően az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályok – a konkrét ügyben a jogszabály céljának – kifejezett figyelmen kívül hagyása önkényesség megállapítására vezethet.

A jogszabályi célhoz kötött jogértelmezési alapelv figyelembevételének kötelezettsége azonban nem abszolút, mert az Alaptörvény 28. cikke *„nem zárja ki, hogy a jogszabály tartalmának megállapításakor a bíróság egyéb szempontokra is figyelemmel legyen, és hogy ezek mérlegelése során, indokolt esetben, a jogszabály eredeti céljával ellentétes következtetésre jusson. Az a bírósági mérlegelés azonban, amely a jogszabály céljának vizsgálatát teljes mértékben és kifejezetten kizárja, már alaptörvény-ellenesnek minősül.*”

Az Alkotmánybíróság a **3145/2018. (V. 7.) AB határozatában** megállapította, hogy: *"az Államnak az alapvető jogok védelmére vonatkozóan tevőleges védelmi kötelezettsége áll fenn [Alaptörvény I. cikk (1) bekezdés]"*.

Az Alaptörvény 28. cikkének első mondata szerint a bíróságok - mint az igazságszolgáltatási funkció ellátásán keresztül állami hatalmat gyakorló közhatalmi szervek – kötelezettségévé tette, hogy az alapjogokat a magánjog alanyai közötti viszonyokban is érvényre juttassák. Ezzel azt a kötelezettséget róják a bíróságokra, hogy az elbírálandó ügyek alkotmányjogi aspektusát, alapjogi relevanciáját felismerjék, az érintett alapvető jogok tartalmát feltárják, és erre tekintettel értelmezzék és alkalmazzák konkrét jogvitákban a jogszabályokat.

A **Bpnt. 22/B. § (4) bekezdés d) pontja** kifejezetten a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltak megszegésének minősíti, ha a kapcsolattartásra kötelezett neki felróható okból *„egyéb módon megghiúsítja a gyermekkel való zavartalan kapcsolattartást”*.

Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata szerint a fent említett pont vonatkozásában rögzíti, hogy a kapcsolattartás zavartalanságának a része, hogy az elvitel jogát jogszerűen gyakorló szülő azon tárgyak birtokában legyen a kapcsolattartás során, amely a kapcsolattartás zavartalanságát biztosítják (lásd. 3351/2022. sz. Abh. indokolás [56]). Álláspontom szerint a kapcsolattartás időtartalmára vonatkozó kérelmezetti váltóruházati igény tekintetében pontosan meghatározott végrehajtási kérelem nem mutat túl a bíróság által hozott, kapcsolattartást szabályozó végzésen, annak pont a végrehajtására irányul. A zavartalan kapcsolattartás része ugyanis, hogy a kérelmezett a szükséges váltóruházat birtokában legyen a kapcsolattartás ideje alatt.

A Szegedi Járásbíróság és a Szegedi Törvényszék nem ismerte fel az ügy alapjogi relevanciáját, nem tárta fel a hivatkozott alapvető jogok tartalmát, így nem ismerte fel a gondozó szülő jogszabályszegését, így annak következményét nem vonta le, valamint tévesen értelmezte a kapcsolattartás végrehajtásának elrendelésére vonatkozó jogszabályt és Alaptörvényben ütközően zárta ki a jogszabály megszegése miatti kapcsolattartás végrehajtásának elrendelését.

Amennyiben a gondozó szülő az anyagi jogi jogszabályi rendelkezések ellenére mégsem volna köteles átadni a gyermek részére a kérelmező által előzetesen kért váltóruházatát, az többek között a kapcsolattartás során biztosított jogok korlátozását, ellehetetlenítését jelenti. A **Ptk. 4:180.§ (2)** bekezdés által biztosított jog gyakorlásához szükséges gyakorlati feltételeket a gondozó szülő biztosítani köteles a kérelmezett érdekkörébe eső körülmények - így a személyes iratok, tanfelszerelés, személyes holmik és a váltóruházat átadása - tekintetében, amely kötelezettsége önkéntes teljesítésének elmaradása esetén az államnak tevőleges kötelezettsége van az én és a gyermekem alapjogai védelme, biztosítása, kikényszerítése érdekében.

A Szegedi Járásbíróság és a Szegedi Törvényszék döntésével azon kérelmezetti magatartás nyert legitimitást, hogy nem szükséges a gyermeket határidőre felkészíteni a kapcsolattartásra, sőt ezáltal a kérelmezőnek legálisan befolyásolni is lehet a kapcsolattartáson történeteket. Szegedi Törvényszék ezen végzésével gyakorlatilag annulálta a kapcsolattartásra való gondozó szülő felkészítésének szükségességét a kapcsolattartásokra, emellett rögzítette, hogy a kapcsolattartás kezdetét követően is a gondozó szülő határozhatja meg, ugyanúgy, ahogy azt is, hogy a kapcsolattartás alatt hol tartózkodjunk, emellett a kapcsolattartás megkezdésének időpontjának tetszőleges kérelmezetti megválasztására is nyílt felhatalmazást adott. A döntés alapján a gondozó szülő mentesül a kapcsolattartásra való felkészítés kötelezettsége alól, ahogyan a kapcsolattartás során a gyermek indokolt szükségleteiről sem a gondozó szülő köteles gondoskodni. A különélő szülő kötelezettsége ezen indokolt szükségletek biztosítása, de a gondozó szülő részére a gyermektartásdíj megfizetési kötelezettsége továbbra is fennáll. Ezen feltételrendszer úgy valósulhat meg teljes terjedelmében, hogy a gondozó szülő még nem is hajlandó szóba állni (seu együttműködni) a különélő szülővel a gyermek átadás/átvételekor.

Mindezek alapján kérem tehát az általam sérelmezett jogerős és végleges végzés alaptörvény-ellenességének megállapítását, és ezen okból kérem a végzés megsemmisítését.

IV. Egyéb nyilatkozatok

Nyilatkozom, hogy nem kezdeményeztem bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági határozat végrehajtásának felfüggesztését.

Nyilatkozom, hogy hozzájárulok nevem és személyes adataim nyilvánosságra hozatalához.

Nyilatkozom, hogy személyes érintettségem fennáll, hiszen az eljárásban félként vettem részt.

Nyilatkozom, hogy az ügyben eljárás nincs folyamatban.

Az eljárás az Abtv. 54. § (1) bekezdés alapján illetékmentes.

Szeged, 2023. február 20.

Tisztelettel:

